

Nr 651

Av herr **Stenberg m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 32, med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete.*

(Lika lydande med motion nr 549 i Första kammaren)

I proposition nr 32 har Kungl. Maj:t föreslagit ytterligare förlängning av lagen om tillståndstvång för byggnadsarbete.

Byggnadsregleringslagen har ursprungligen varit en krislagstiftning, införd i början av 1940-talet och motiverad med de av krigsförhållandena framkallade extraordinära förhållandena. Motiven för lagstiftningen har sedermera ändrats.

Byggnadsregleringens möjligheter att verksamt bidra till skyddet av penningvärdet har trätt i bakgrunden. I stället har tyngdpunkten kommit att läggas vid att med användande av regleringen nå en säsongmässigt jämnare sysselsättning. Som ytterligare motiv för lagstiftningens fortbestånd anföres dessutom att den skall kunna användas som instrument för lokalisering av företagsamheten.

Vad gäller lagstiftningens möjligheter att verksamt bidra till skyddet av penningvärdet visar erfarenheterna under efterkrigsåren att dess möjligheter härvidlag är ytterst ringa. Den särskilda utredning som i början av 1950-talet gjordes härom (1949 års investeringskommitté) kom för sin del också till denna uppfattning. Det är därför tydligt att det endast i extraordinära lägen kan vara befogat att som ett stöd till andra medel tillgripa en byggnadsregleringslagstiftning som inflationsbekämpande medel. I nuläget kan dessa motiv inte anföras för lagstiftningens förlängning.

Vad gäller lagstiftningens användbarhet som instrument för säsongutjämning inom byggnadsverksamheten, synes inte heller i detta avseende en regleringslagstiftning vara nödvändig. Vi tillåter oss här hänvisa till den motivering som anfördes i den från vår sida väckta motionen i samma ärende (motion II: 261) till 1960 års riksdag. Här framhölls bl. a.:

Staten har själv investeringsbehov i byggnader, kraftverk, vägar m. m. som med fördel kan tagas i anspråk vid tider av sysselsättningssvårigheter inom byggindustrin. Liknande möjligheter torde finnas även inom den kommunala byggnadsverksamheten. Det bör dock uppmärksammas, att företagarna själva visat villighet att medverka till såvitt möjligt jämn sysselsättning inom byggenskapen. Härför har man från byggnadsindustriens sida kunnat åberopa driftekonomiska skäl, och dessutom har de ekonomiska framstegen inom byggnadsindustrien gjort det möjligt att utföra vinterarbete med bättre resultat än tidigare. Ansträngningar i denna riktning

från såväl enskilda som kommunala byggherrar har dock icke sällan förelats genom statliga regleringsåtgärder. Ett flertal olika skäl kan således åberopas för att säsongvariationer kan bemästras med andra medel än ett generellt verkande byggnadstillståndsvång.

De senare bildade, lokala samarbetskommittéerna, vari ingår företrädare för arbetstagare och företagare inom byggnadsbranschen jämte representeranter för arbetsmarknadsmyndigheterna och vederbörande kommun, utgör en bekräftelse på att säsongutjämningsproblemen mycket väl kan lösas på frivillig väg. Härigenom skapas naturligen också mycket mera smidiga lösningar än om man skulle förlita sig på tvångsmässiga regleringsingrepp. Även om sålunda lagstiftningen upphör att gälla, förutsätter vi att samarbetskommittéerna självklart kvarstår för sina uppgifter. Vi utgår vidare från att såväl stat som kommun planerar sin byggherrskap så att den bidrar till en jämn säsongmässig sysselsättning.

Vad slutligen beträffar lagens användande i lokaliseringssyfte anser vi den vara klart olämplig härför. Den samhälleliga lokaliseringsspolitiken bör bygga på rådgivning från vederbörande offentliga myndighet till den enskilda företagsamheten.

Över huvud synes alltför litet vikt i ställningstagandet i detta spörsmål läggas vid att regleringsinstrumentet alltid leder till en icke önskvärd stelhets och minskad anpassningsbarhet på längre sikt i ekonomien. Ett dynamiskt samhälle med snabbare ekonomisk utveckling för människorna är föga förenligt med regleringsekonomin. Slutligen bör inte förbises att regleringen med dess apparat för ansökningsförfarande och tillståndsgivning är kostsam inte bara genom dess krav på erforderlig, offentlig förvaltningspersonal utan också för de enskilda företagen, där tid och arbetskraft måste disponeras för tillståndsförfarandets skull.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

1. att riksdagen med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 32 måtte besluta att lagen den 30 juni 1943 angående tillståndsvång för byggnadsarbete måtte upphävas med giltighet fr. o. m. 30 juni 1961,

2. att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att den offentliga byggnadsverksamheten anpassas i syfte att upprätthålla en jämn sysselsättning och motverka vinterarbetslöshet inom byggnadsfacken samt att de för samma syfte tillskapade, lokala samarbetskommittéerna bibehålles och vidareutvecklas.

Stockholm den 14 februari 1961

N. Stenberg

Harry Carlsson

Gustav Boija

Sigvard Larsson

Eric Nelander